

2021-09-30

Emilia Bjuggren m.fl. (S)

Skrivelse om handlingsplan för masshantering

Vid byggande behövs massor och täktmaterial, och samtidigt genererar byggande nya massor och entreprenadberg. Även om behov av nya massor och generering av schaktmassor inte alltid matchar varandra finns stor potential för att återanvända och återvinna mer massor än idag. Massor behöver bearbetas och återanvändas lokalt så att de inte klassas som avfall och därmed måste transporteras ut från staden. Rätt hantering av exempelvis entreprenadberg har därför stor betydelse ur både resurs- och transportsynpunkt. Potentialen för minskade koldioxidutsläpp och ökad resurseffektivitet är mycket stor genom förbättrad masshantering. Idag har staden dock valt att lägga över ansvaret för masshantering på entreprenörer och byggherrar och har därmed inte styrt hanteringen. I staden finns inte heller något klarlagt arbetssätt eller krav på att arbeta aktivt med masshantering i projekten. Kunskapsbristen kring masshantering och dess potential samt bristen på ett tydligt definierat arbetssätt i exploateringsprocessen gör att flertalet projekt är passiva i frågan. Att ta ett helhetsgrepp om frågan handlar om vinster för både miljön, klimatet och ekonomin.

I stadens budget för år 2017 fanns därför följande aktivitet:

Exploateringsnämnden har i uppdrag att samråda med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB för att ta fram en handlingsplan för hantering av byggmassor inom staden.

Kontoret påbörjade uppdraget genom att göra en förstudie med en lokaliseringsutredning. Arbetet avstannade dock efter detta. Nästa steg, att ta fram ett förslag på en färdig handlingsplan för antagande i kommunfullmäktige, har inte gjorts.

I november 2018 antog staden en godstrafikplan, där behovet av en masshanteringsplan för staden återigen lyftes fram. Inte heller detta ledde dock till att exploateringskontoret presenterade någon handlingsplan.

Miljöförvaltningen har, i samarbete med exploateringskontoret, nu tagit fram ett förslag till handlingsplan för cirkulärt byggande. Kontoret har då haft en ypperlig chans att se till att staden får en samlad handlingsplan för cirkulärt byggande där masshanteringsfrågorna hanteras. Istället finns nu en stor lucka i förslaget till handlingsplan för cirkulärt byggande: masshantering saknas helt. Detta trots att masshanteringen är viktig för att uppnå ett cirkulärt byggande, vilket vi också kan läsa i förslaget. Det hade varit ett utmärkt tillfälle att lyfta masshanteringsfrågorna genom att ta med detta i en sammanhållen handlingsplan. Vi beklagar att denna chans inte tas tillvara.

När vi socialdemokrater år 2019 lämnade in en motion om att staden behöver ta fram en masshanteringsstrategi skrev exploateringskontoret i sitt remissvar att de avstyrker förslaget

om att införa en masshanteringsstrategi då det räcker med en stadsövergripande handlingsplan. Vi påtalade då att det för oss inte är viktigt om dokumentet heter strategi eller handlingsplan, det viktiga är att staden får politiskt förankrade mål och en gemensam bild av hur frågorna ska hanteras. Kontoret skrev att en strategi inte kommer att tillföra något konkret utan istället flytta fokus från faktiska åtgärder till att diskutera målbilder och visioner. Vi lyfte då fram, och står fast vid idag, att detta är ett mycket märkligt resonemang. För det första finns det ingen motsättning mellan att vidta faktiska åtgärder och att ha mål. Snarare bygger hela den svenska förvaltningsmodellen på målstyrning, det vill säga att politiker tar fram mål som tjänstemän sedan vidtar åtgärder för att nå. Om kommunfullmäktige antar en strategi/handlingsplan med mål för masshanteringen så borde detta vara till stor nytta för de tjänstemän som arbetar med att vidta åtgärder för att förbättra masshanteringen. Det kan med fördel kompletteras med levande interna styrdokument som regelbundet uppdateras. Mål och åtgärder förstärker varandra snarare än att stå i motsats till varandra.

Det är anmärkningsvärd hantering av frågan om masshantering. Trots budgetuppdrag, förslag i motioner och uppmaningar i andra styrdokument. Att föra upp frågan till kommunfullmäktige, nämnden, allmänheten och resten av staden kommer att gynna arbetet och öka omställningstakten samtidigt som det är grundläggande utifrån den demokratiska styrningen.

Mot bakgrund av ovanstående har vi följande frågor:

- Vad är idag styrande för exploateringskontorets arbete med masshantering?
- Hur har budgetuppdraget från år 2017 hanterats av exploateringskontoret?
- När kommer ett förslag till handlingsplan för masshantering presenteras för exploateringsnämnden?